

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Лісові культури»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 205 Лісове господарство

Освітня програма «Лісове господарство»

Рік навчання 3-4, семестр 5-7

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 10

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

к.с.-г.н., доц. Іванюк Ігор Вікторович

к.с.-г.н., доц. Пінчук Андрій Петрович

к.с.-г.н., доц. Кайдик Олександр Юрійович

i_ivanyuk@nubip.edu.ua

a_pinchuk@nubip.edu.ua

o_kajdyk@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1556>

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1260>

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2396>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Мета вивчення дисципліни – освоєння студентами сучасних технологій лісорозведення та лісовідновлення відповідно до регіональних та лісотипологічних умов місцезростання. Лісівнику необхідно добре володіти теоретичними знаннями та навчитися узагальнювати лісокультурний досвід, вміти організувати лісовий розсадник, знати особливості вирощування садивного матеріалу різних деревних видів, бути знайомим із прийомами, засобами та методами проведення лісокультурних робіт.

Завдання полягають у формуванні вмінь: проектувати та втілювати у виробництво заходи стосовно організації лісонасінної бази і розсадників, відновлення лісів; здійснювати реконструкцію лісонасаджень; вибирати оптимальні схеми змішування і агротехніку вирощування лісових культур для конкретних кліматичних та ґрунтових умов; виконувати наукові дослідження по виявленню чинників, які впливають на біологічну стійкість і продуктивність культур та вирішувати багато інших задач, пов'язаних із лісокультурним виробництвом.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабора- торні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
5 семестр – Лісове насінництво				
Модуль 1. Лісонасінна справа. Плодоношення лісових деревних рослин, заготівля і переробка лісонасінної сировини.				
Тема 1. Вступ. Лісові культури, як	1/2	Знати наукові основи курсу і його взаємозв'язок з	Задача лабораторної і	5

спеціальна дисципліна лісогосподарської галузі		іншими спеціальними і загальнонауковими дисциплінами. Знати історію, стан та завдання лісокультурної справи в Україні. Роль вітчизняних вчених і практиків у розвитку лісокультурної справи у державі.	самостійної роботи	
Тема 2. Плодоношення і насінношення у лісових деревних рослин та способи їхнього обліку	3/8	Знати особливості плодоношення дерев і чагарників. Насіння як первинний матеріал для створення лісових культур. Періодичність плодоношення основних листяних і хвойних деревних порід. Особливості морфології насіння голонасінних і покритонасінних деревних рослин. Способи обліку і прогнозування плодоношення.	Здача лабораторної і самостійної роботи	20
Тема 3. Заготівля і переробка лісонасінної сировини	4/4	Знати організацію лісонасінної бази на селекційно-генетичній основі на підприємствах лісового комплексу. Значення географічного походження насіння. Географічні культури. Лісонасінневе районування та його наукове обґрунтування. Лісівнича цінність насіння. Селекційно-насіннева інвентаризація дерев та насаджень. Плюсони, нормальні, мінусові деревостани. Постійні і тимчасові лісонасінневі ділянки, їх підготовка до заготівлі лісонасінної сировини. Поняття про лісонасінневі плантації. Організація селекційно-насінневих комплексів.	Здача лабораторної і самостійної роботи	15
Модульний контроль			Написання тестів в eLearn	60
Всього за 1 модуль				100

Модуль 2. Паспортизація лісового насіння, зберігання, транспортування та підготовка його до висіву.

<p align="center">Тема 4. Паспортизація та перевірка посівних якостей лісового насіння</p>	<p align="center">3/8</p>	<p>Знати правила відбору зразків насіння для перевірки їх посівних якостей. Формування партій, паспортизація та облік заготовлених шишок, плодів та насіння. Прилади та апарати для визначення посівних якостей насіння лісових порід. Вміти визначити чистоту насіння, масу 1000 штук насінин, схожість та енергію проростання насіння, життєздатність насіння, доброякісність насіння.</p>	<p align="center">Здача лабораторної і самостійної роботи</p>	<p align="center">30</p>
<p align="center">Тема 5. Зберігання, пакування та транспортування лісового насіння</p>	<p align="center">2/4</p>	<p>Вміти проводити попереднє обстеження лісонасінних об'єктів перед заготівлею насіння та внутрішньогосподарська оцінка його посівних якостей. Терміни зберігання лісонасінної сировини основних видів лісотвірних порід. Організація заготівлі лісонасінної сировини. Приймання та облік лісонасінної сировини. Особливості зберігання лісонасінної сировини основних деревних порід. Особливості її переробки. Технологія переробки лісонасінної сировини хвойних та листяних порід. Технологія функціонування шишкосушарень різних типів, продуктивність шишкосушарень. Вихід насіння з лісонасінної сировини. Безпечні технології заготівлі та переробки лісонасінної сировини. Значення зберігання лісового насіння. Характеристика умов, які необхідні для</p>	<p align="center">Здача лабораторної і самостійної роботи</p>	<p align="center">10</p>

		довготермінового зберігання насіння. Технологічні особливості зберігання насіння дерев і чагарників. Пакування та транспортування насіння лісових порід.		
Тема 6. Підготовка лісового насіння до висіву	2/4	Знати теоретичні основи проростання насіння. Основні спроби підготовки насіння до висіву, їх технологія. Стратифікація, скарифікація, гідротермічний обробіток насіння. Стандартизація насіння, лісонасіннева документація, правила її ведення.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Модульний контроль			Написання тестів в eLearn	50
Всього за 2 модуль				100
Всього за семестр				70
Залік	2	Знати дисципліну. Вміти застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.	Написання тестів в eLearn	30
6 семестр – Лісові розсадники				
Модуль 1. Лісовий розсадник. Призначення, сівозміни, основи агротехніки				
Тема 1. Призначення та організаційно-господарське упорядкування лісових розсадників	2/2	Знати становлення лісового розсадництва, сучасний стан та перспективи його розвитку, призначення види та структура лісових розсадників та наукові основи організації постійного лісового розсадника. Вміти розрізняти види садивного матеріалу та визначення його якості та формувати організаційно-господарський план розсадника.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Тема 2. Сівозміни в постійних лісових розсадниках	2/6	Знати роль та значення сівозмін, теоретичні основи застосування сівозмін, сівозміни в розсадниках різних ґрунтово-кліматичних зон. Вміти обґрунтувати та запроектувати сівозміни в заданій ґрунтово-	Здача лабораторної і самостійної роботи	10

		кліматичній зоні.		
Тема 3. Обробіток ґрунту в розсадниках	4/4	Знати теоретичні основи та агротехнічні вимоги до обробітку ґрунту, завдання обробітку ґрунту, первинне освоєння площ, системи основного обробітку ґрунту та вимоги до нього Вміти запроєктувати систему обробітку в заданій ґрунтово-кліматичній зоні.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Тема 4. Застосування добрив у лісових розсадниках	4/4	Знати агрохімічні основи застосування добрив, класифікація добрив та їх характеристика. Вміти визначити потреби деревних рослин в елементах мінерального живлення, розрахунок доз і норм добрив, терміни та системи їх внесення.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Тема 5. Вирощування сіянців. Вирощування садивного матеріалу в закритому ґрунті	4/6	Знати агротехніку вирощування сіянців, загальні положення, передпосівний обробіток ґрунту та вимоги до нього, підготовка насіння, способи, види та схеми посіву, терміни сівби, норми висіву і глибина загортання насіння, догляди за посівами до і після появи сходів, класифікація гербіцидів, норми і терміни їх внесення. Вміти запроєктувати агротехніку вирощування сіянців залежно від заданого виду.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Модульний контроль			Написання тестів в eLearn	50
Всього за 1 модуль				100
Модуль 2. Особливості вирощування різних видів садивного матеріалу				
Тема 6. Особливості вирощування сіянців основних деревних порід	2/4	Знати принципи вирощування сіянців шпилькових і листяних видів, вихід стандартних сіянців. Вміти обґрунтувати запроєктовані заходи із вирощування сіянців.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Тема 7. Виробництво	4/6	Знати теоретичні основи вегетативного розмноження	Здача лабораторної і	10

садивного матеріалу вегетативного походження		деревних рослин та його методи вегетативного розмноження, створення та експлуатація маточних плантацій. Вміти використовувати різні методи вегетативного розмноження.	самостійної роботи	
Тема 8. Вирощування саджанців (великомірного садивного матеріалу)	3/5	Знати види саджанців та вимоги до них, види деревних шкіл, строки та техніка їх закладання, агротехнічні догляди в деревних шкілках. Знати вирощування саджанців для лісокультурних цілей, особливості вирощування крупномірних декоративних саджанців насінневого і вегетативного (живцевих і щеплених) походження. Вміти обґрунтувати та запроєктувати агротехніку вирощування саджанців залежно від отриманого завдання.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Тема 9. Вирощування садивного матеріалу із закритою кореневою системою	3/4	Знати класифікацію садивного матеріалу із закритою кореневою системою, види контейнерів та особливості їх застосування, технологія вирощування різних видів садивного матеріалу із закритою кореневою системою. Вміти організувати виробництво садивного матеріалу закритою кореневою системою.	Здача лабораторної і самостійної роботи	10
Тема 10. Викопування і зберігання садивного матеріалу	2/4	Знати проведення технічного приймання виконаних робіт, інвентаризація, викопування, вибирання і сортування садивного матеріалу, технологію коротко- і довготермінового зберігання садивного матеріалу, пакування і транспортування садивного	Здача лабораторної і самостійної роботи	10

		матеріалу. Вміти проводити технічне приймання та інвентаризацію садивного матеріалу.		
Модульний контроль			Написання тестів в eLearn	50
Всього за 2 модуль				100
Всього за семестр				70
Залік	2	Знати дисципліну. Вміти застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.	Написання тестів в eLearn	30
7 семестр – Лісові культури				
Модуль 1. Лісові культури. Способи відновлення лісу, особливості технології та агротехніки створення лісових культур.				
Тема 1. Поняття про лісові культури, лісовідновлення та лісорозведення	2/2	Знати визначення основних понять, історію і сучасний стан лісокультурної справи. Знати вимоги, які висуваються до штучних насаджень. Чітко розрізняти природне та штучне відновлення лісу.	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn Виконання самостійної роботи	5
Тема 2. Лісокультурне районування України	2/2	Знати умови поділу і характеристику усіх лісокультурних районів. Розуміти відмінності між окремими лісокультурними районами.	Виконання лабораторної роботи Виконання самостійної роботи	-
Тема 3. Особливості чистих і змішаних лісових культур	2/2	Знати компоненти змішаних насаджень, переваги і недоліки чистих і змішаних культур. Розрізняти види взаємовпливу деревних порід у змішаних насадженнях і особливості його прояву.	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn. Виконання самостійної роботи	10
Тема 4. Категорії лісокультурних площ та їх характеристика	2/2	Знати визначення основних понять. Знати поділ лісокультурного фонду на групи і категорії лісокультурних площ та їх основні ознаки. Розуміти черговість створення лісових культур на різних категоріях площ.	Виконання лабораторної роботи Виконання і здача самостійної роботи в eLearn.	10
Тема 5. Суцільні та часткові культури, особливості їх створення	2/2	Знати способи закладання лісових культур. Розрізняти попереднє і наступне створення насаджень, часткові і	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn.	10

		суцільні культури. Вміти підбирати головні, супутні, підгінні породи та чагарники.	Виконання самостійної роботи	
Тема 6. Схеми змішування деревних порід у лісових культурах та їх початкова густота	2/2	Знати типи, способи та схеми змішування деревних рослин у культурах. Вміти обґрунтувати густоту культур і розміщення посадкових місць на ділянках за різних ТЛУ.	Виконання лабораторної роботи Виконання самостійної роботи	-
Тема 7. Обробіток грунту під лісові культури	2/2	Знати мету та способи обробітку ґрунту залежно від умов місцезростання і категорій лісокультурних площ, рельєфу, ґрунтово- кліматичних зон. Знати фактори, які визначають ширину смуг, розмір площинок, терас. Вміти обґрунтувати доцільність застосування конкретного способу обробітку ґрунту.	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn. Виконання самостійної роботи	10
Тема 8. Способи і сезони створення лісових культур	2/2	Знати способи створення культур, умови їх застосування, переваги і недоліки. Розрізняти різні види посадкового матеріалу. Вміти обґрунтувати доцільний сезон створення культур посівом і посадкою	Виконання і лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи і здача в eLearn.	10
Тема 9. Догляд за ґрунтом у культурах, інвентаризація та доповнення лісових культур	2/2	Знати особливості догляду за ґрунтом у створених культурах. Вміти перевіряти якість лісокультурних робіт і проводити інвентаризацію. Вміти визначити необхідність доповнення лісових культур. Розуміти умови переведення лісових культур у вкриті лісом землі	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn.	15
Модульний контроль			Написання тестів в eLearn	30
Всього за 1 модуль				100
Модуль 2. Лісові культури основних лісотвірних і цінних декоративних видів				
Тема 10. Культури сосни звичайної	2/2	Знати теоретичні основи добору складу насаджень з урахуванням умов	Виконання лабораторної роботи	-

		місцезростання, категорій лісокультурних площ та кліматичних зон. Вміти запроектувати культури сосни звичайної в борах, суборах та сугрудках. Знати особливості створення культур сосни на староорних землях.	Виконання самостійної роботи	
Тема 11. Культури ялини, культури з участю модрини і ялиці	2/2	Знати основи добору складу насаджень з урахуванням умов місцезростання, категорій лісокультурних площ, кліматичних зон та висоти над рівнем моря. Знати особливості створення лісових культур за участі модрини і за участі ялиці.	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn. Виконання самостійної роботи	15
Тема 12. Культури дуба і бука	2/2	Знати теоретичні основи добору складу культур дуба звичайного та бука лісового. Вміти запроектувати коридорні культури дуба і культури дуба густими місцями. Розуміти умови створення суцільних культур. Знати особливості створення та вирощування букових насаджень.	Виконання лабораторної роботи Виконання і здача самостійної роботи в eLearn	10
Тема 13. Культури швидкоростучих видів	2/2	Знати теоретичні основи добору складу насаджень. Вміти правильно підбирати ділянки і вид садивного матеріалу, схеми змішування та розміщення посадкових місць для створення культур тополі, верби, вільхи чорної. Розуміти необхідність проведення догляду за ґрунтом у насадженнях цих порід і його особливості.	Виконання і здача лабораторної роботи в eLearn. Виконання самостійної роботи	20
Тема 14. Використання інтродуцентів у лісових культурах	2/2	Знати способи інтродукції і перспективні види нових деревних рослин у лісовому господарстві України. Вміти підібрати лісорослинні умови і категорії лісокультурних	Виконання лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи	-

		площ для культур інтродуцентів. Знати агротехніку створення лісових культур з участю інтродуцентів.		
Тема 15. Культури з участю цінних і плодових деревних рослин	2/2	Знати господарське значення технічно цінних, плодових та декоративних деревних рослин, перспективи їх вирощування у культурах, способи та агротехніку створення насаджень з їх участю	Виконання і здача лабораторної і самостійної роботи в eLearn.	25
Модульний контроль			Написання тестів в eLearn	30
Всього за 2 модуль				100
Всього за семестр				70
Екзамен	2	Знати дисципліну. Вміти застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.	Написання тестів та ессе в eLearn	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів, курсових проектів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано